

2013 YILINDA TUTULACAK TİCARİ DEFTERLER İLE AÇILIŞ VE KAPANIŞ TASDİKLERİ

ÖZET : 2013 yılında tutulacak ticari defterler ile bu defterlerin açılış ve kapanış tasdiklerine ilişkin açıklamalar.

1- Tutulacak Ticari Defterler (Şirketler)

Yeni TTK'na göre tutulacak ticari defterler ile tasdik zamanları Kanununun 64'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre ticari defterler;

- Yevmiye Defteri,
- Defteri Kebir ve
- Envanter Defteri.
- Ortaklar Pay Defteri,
- Yönetim Kurulu Karar Defteri ve
- Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri,

olarak belirlenmiştir.

2- Limited Şirketlerde “Müdürler Kurulu Karar Defteri” Tasdik Ettirilecek Midir?:

Her ne kadar yeni TTK'nda tutulacak defterler arasında sadece “Yönetim Kurulu Karar Defteri”nin sayılmış olması, Limited Şirketlerde de yönetim kurulunun olmaması nedeniyle bu defterin limited şirketlerde tutulmaması gerektiği düşünülse de, Limited Şirketlerde yönetim kurulunun karşılığı organın “Müdürler Kurulu” olması nedeniyle, yönetim kurulu karar defterinin limited şirketlerde de “Müdürler Kurulu Karar Defteri” olarak tasdik ettirilmesi gerektiği görüşüdeyiz.

3- İşletme Hesabı Defteri Tutulacak Mıdır?:

TTK'nun 64'üncü maddesinde; her tacirin yukarıda belirtilen defterleri tutması gerektiği belirtilmiş olmasına rağmen, aynı Kanununun 64'üncü maddesine 6335 sayılı Kanunla eklenen 5 numaralı bent ile; **"Bu kanuna tabi gerçek ve tüzel kişiler, 213 sayılı VUK'nun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanununun 175'inci ve mükerrer 257'nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorundadır."** hükmü getirilmiştir.

Bu nedenle VUK'nun defter tutmaya ilişkin düzenlemelerine göre İşletme Esası Defteri tutabilecek olanların, bu esasa göre defter tutabilecekleri görüşünde olduğumuzdan, bu mükelleflerin işletme defteri tasdik ettirebilecekleri anlaşılmaktadır.

Ancak bu konuda farklı görüşler de ileri sürülerek; defter tutma hadleri konusunda Esnaf Odaları ile Ticaret Odalarına kayıtlı olma durumuna göre yorumlar yapılmaktadır.

Bilindiği üzere yeni TTK'nun 11/2'nci maddesinde; "ticari işletme ile esnaf işletmesi arasındaki sınırın, Bakanlar Kurulunca çıkarılacak kararnamede gösterileceği", 6103 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesiyle de Bakanlar Kurulu tarafından yeni kararname çıkarılıncaya kadar yürürlükte bulunan düzenlemelerin geçerli olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle de Tacir ve Esnaf ayrımı konusunda 2007/12362 sayılı Bakanlar Kurulu kararına başvurulması gerekmektedir. Söz konusu kararnameye göre;

a) Basit usulde vergilendirilenler ve işletme hesabına göre deftere tabi olanlar ile vergiden muaf bulunanlardan 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) ve (3) numaralı bentlerinde yer alan nakdi limitlerin yarısını, (2) numaralı bendinde yazılı nakdi limitin tamamını aşmayanların esnaf ve sanatkâr sayılmaları ile esnaf ve sanatkâr siciline ve dolayısıyla esnaf ve sanatkarlar odalarına kaydedilmeleri,

Ancak, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı iken, daha sonraki yıllarda yıllık alış veya satış tutarları ya da gayri safi iş hasılatı, esnaf ve sanatkâr sayılma

hadlerini aşanların kendileri istemedikçe ticaret siciline ve dolayısıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki odalara kayıt için zorlanmaması, yıllık alış veya satış tutarları ya da gayri safi iş hasılatı esnaf ve sanatkâr sayılma hadlerinin altı katını aşanların ise kayıtlarının, esnaf ve sanatkâr sicili marifetiyle ticaret siciline aktarılması,

b) 213 sayılı Vergi Usul Kanununa istinaden birinci sınıf tacir sayılan ve bilanço esasına göre defter tutanlar ile işletme hesabına göre defter tutan ve bu Kararın (a) bendinde belirtilenlerin dışında kalanların tacir ve sanayici sayılmaları ile ticaret siciline ve dolayısıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinin bünyesindeki odalara kaydedilmeleri,

kararlaştırılmıştır.

Dolayısıyla yukarıda belirtilen kararname hükmüne göre, **Esnaf ve Sanatkarlar Odasına** kayıtlı mükellefler "**Bilanço Esasına**" göre defter tutabilirken, **Ticaret Odasına** kayıtlı mükellefler de "**İşletme Esasına**" göre defter tutabilmektedir.

Sonuç itibariyle tutulacak defterlerin sınıfı, mükellefin kayıtlı olduğu odaya göre değil; VUK'nun "Defter Tutma Bakımından Tüccarlar" başlıklı bölümünde yapılan açıklamalara göre tayin edilmelidir.

4- Açılış Tasdiklerinin Yaptırılması:

Yukarıda belirtilen defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onaylarının, defterlerin **kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar** notere yaptırılması gerekmektedir. Dolayısıyla **01.01.2013 tarihinden itibaren** kullanılacak **ticari defterlerin en geç 31.12.2012** tarihine kadar açılış onaylarının notere yaptırılması gerekmektedir.

Ancak "**Pay Defteri**" ile "**Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri**" yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde de açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılmaya devam edilebilecektir.

Diğer taraftan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İç Ticaret Genel Müdürlüğü'nün yazısına göre; **sadece ticari defterlerin 2013 yılına ait açılış onayları sırasında Noterlerce sicil tasdiknamesi de aranmayacaktır.**

5- Ara Tasdik Yaptırılabilir Midir?:

Yeni TTK'nda tutulacak defterlerin açılış tasdiklerinin kullanıldığı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar yaptırılması gerektiğinin belirtilmiş olması, 64/5 maddede **defter tasdik zamanları** konusunda VUK hükümlerine uyulacağına ilişkin hükmün de bulunmaması nedeniyle, Ocak ayı içinde yukarıda belirtilen defterlerle ilgili **ara tasdik yaptırılmayacağı görüşündeyiz.** Ancak İç Ticaret Genel Müdürlüğü yazısında Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında müşterek genel tebliğ çalışması yapıldığı belirtildiğinden **ara tasdik konusunda bu tebliğin yayınlanmasının beklenmesi uygun olacaktır.**

6- Defter Kapanış Tasdiklerinin Yaptırılması:

Yeni TTK'nun 64/3'üncü maddesine göre "**Yevmiye Defteri**" ile "**Yönetim Kurulu Karar Defterinin**" kapanış onayının, izleyen faaliyet döneminin **üçüncü ayının sonuna kadar** notere yaptırılması gerekmektedir. Bu nedenle de 2012 yılında kullanılan "**Yevmiye Defteri**" ile "**Yönetim / Müdürler Kurulu Karar Defteri**"nin Yasa'da bir değişiklik olmadığı takdirde **31 Mart 2013** tarihine kadar kapanış tasdikinin yaptırılması gerekmektedir.

7- Ticari Defterlerin Tutulmasıyla İlgili Yaptırımlar:

TTK'nun 562'nci maddesine göre bu Kanunun;

- a) 64'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen ticari defterlere ilişkin **açılış ve kapanış onaylarını** yaptırmayanlar,
- b) Ticari defterlerini Kanunun 65'inci maddesine uygun olarak tutmayanlar,

dörtbin Türk Lirası idari para cezasıyla cezalandırılacaktır. Ayrıca;

a) TTK hükümlerine göre tutulmakla veya muhafaza edilmekle yükümlü olunan ticari defterlerin Gümrük ve Ticari Bakanlığı denetim elemanlarına istenmesine rağmen verilmemesi veya eksik verilmesi,

b) Ticari defterlerin mevcut olmaması veya hiçbir kayıt içermemesi yahut bu Kanuna uygun saklanmaması hallerinde,

sorumlular **üçyüz günden** az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılacaktır.

Yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda tutulacak defterler ve notere onay zamanları aşağıdaki tabloya dökülmüştür.

Tutulacak Ticari Defterler ve Notere Onay Zamanına İlişkin Tablo:

Muhasebeyle İlgili Olan Defterler	Kuruluşta Açılış Onay Zamanı	Gelecek Yıllarda Açılış Onay Zamanı	Kapanış Onay Zamanı
Yevmiye Defteri	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Faaliyet döneminden önceki ay sonuna kadar	İzleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar
Defter-i Kebir	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Faaliyet döneminden önceki ay sonuna kadar	Yok
Envanter Defteri	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Faaliyet döneminden önceki ay sonuna kadar	Yok
Yönetim/Müdürler Kurulu Karar Defteri	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Faaliyet döneminden önceki ay sonuna kadar	İzleyen faaliyet döneminin üçüncü ayının sonuna kadar
Ortaklar Pay Defteri	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde açılış onayları yaptırılmaksızın kullanılabilir	Yok

Genel Kurul Toplantı ve Müzakere Defteri	Kuruluş sırasında veya kullanılmaya başlamadan önce	Yeterli yaprakları bulunmak kaydıyla izleyen faaliyet dönemlerinde açılış onayları yaptırılmaksızın kullanılabilecektir	Yok
---	---	---	-----

Saygılarımızla...

TÜRMOB Sirküler Rapor

